

PROGRAM UROCZYSTEJ GALI

Lech Janerka: Labirynty

1. WPROWADZENIE

Szanowni Państwo, z wielką radością rozpoczynamy Uroczystą Galę DZIEWIĘTNASTEGO DOLNOŚLĄSKIEGO KONKURSU LITERACKIEGO, noszącego miano „My, Polacy – My, Dolnoślązacy”.

W imieniu własnym, a przede wszystkim organizatorów, to jest:

Redakcji Wrocławskiego Gościa Niedzielnego,

Salezjańskiego Liceum Ogólnokształcącego przy Zespole Szkół Salezjańskich DON BOSCO we Wrocławiu

witają Państwa prowadzący dzisiejsza galę: Antonina Staroniewicz oraz Piotr Rybarczyk

2. PRZYWITANIE

Serdecznie witamy wśród nas przedstawicieli władz, duchowieństwa, samorządów, instytucji oraz patronów honorowych konkursu. Choć niektórych nie ma dzisiaj wśród nas, to pozostajemy wdzięczni za duchową jedność z nami:

Panu Jackowi Sutrykowi – Prezydentowi Miasta Wrocławia

Panu Cezaremu Przybylskiemu – Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego

Panu Jarosławowi Obremskiemu – Wojewodzie Dolnośląskiemu

Pani Elżbiecie Berezowskiej – Skarbnik Województwa Dolnośląskiego

Panu Romanowi Kowalczykowi – Dolnośląskiemu Kuratorowi Oświaty

Panu Jarosławowi Delewskiemu – dyrektorowi Departamentu Edukacji Urzędu Miasta Wrocławia

Panu Zbigniewowi Ładzińskiemu – prezesowi Dolnośląskiej Izby Rzemieślniczej

Jego Ekscelencji Księdzu Arcybiskupowi Józefowi Kupnemu – metropolicie wrocławskiemu

Jego Ekscelencji Księdzu Biskupowi Andrzejowi Siemieniewskiemu – ordynariuszowi diecezji legnickiej

Jego Ekscelencji Księdzu Biskupowi Markowi Mendykowi – ordynariuszowi diecezji świdnickiej

księdzu Bartłomiejowi Polańskiemu – inspektorowi Wrocławskiej Inspektorii Salezjanów imienia św. Jana Bosko

Witamy także sponsorów tegorocznego konkursu. Już teraz pragniemy wyrazić im naszą szczerą wdzięczność za okazane z serca wsparcie. Witamy i dziękujemy:

Panu Markowi Drasowi – prezesowi Radiotechnika Marketing Spółka Z O.O. we Wrocławiu.

Przede wszystkim jednak witamy Was, Drodzy Koleżanki i Koledzy, uczestnicy tegorocznego konkursu O Laur Złotego Pióra. To dzięki pięknej współpracy talentu z wysiłkiem i odwagą powstają na świecie wielkie i niezapomniane dzieła. Cieszymy się, że dołączyliście do grona młodych ludzi, którzy od 19 lat dzielą się z nami swoimi głębokimi, pełnymi mądrości przemyśleniami.

Witamy również Waszych rodziców, opiekunów, nauczycieli, wychowawców, katechetów, szczególnie tych, pod okiem których pisaliście Wasze prace.

Utworem *Labirynty* rozpoczął tegoroczną galę nasz **gość specjalny – Lech Janerka**, który będzie uświetniał dzisiejszą uroczystość. Lech Janerka to jeden z najbardziej utalentowanych muzyków rockowych na polskiej scenie, z trwającą od lat 70-tych karierą. Był założycielem grupy rockowej *Klaus Mittwoch*, z którym nagrał płyty uważane do dziś za jedne z najistotniejszych w polskiej muzyce rockowej. W 1986 roku odszedł z zespołu i rozpoczął karierę solową. Nieodłącznie jego kariera i życie jest związane z Wrocławiem, ponieważ właśnie w naszym mieście Lech Janerka przyszedł na świat. W tym roku po 18 latach wydał kolejną najnowszą płytę „*Gipsowy odlew falsyfikatu*”. Powitajmy naszego gościa gromkimi oklaskami.

Zapraszamy teraz Państwa do wysłuchania koncertu w wykonaniu naszego gościa specjalnego, a po nim na dalszą część gali, podczas której poznamy laureatów tegorocznej edycji konkursu o Laur Złotego Pióra. Za chwilę usłyszymy piosenki, takie jak: *Zero zer*, *Strzeż się*, *Ta zabawa nie jest dla dziewczynek*, *Wieje*, czy *Wyobraź sobie*.
Przed Państwem Lech Janerka!

KONCERT

Szanowni Państwo, w tegorocznej edycji konkursu wzięło udział 80 uczniów. Zadaniem, przed jakim stanęli uczestnicy, było napisanie pracy na jeden z dwóch tematów:

- I. „*(...) i nie przebaczaź zaiste nie w twojej mocy / przebaczać w imieniu tych których zdradzono o świecie*” (Z. Herbert, *Przesłanie pana Cogito*). *Twoje przemyślenia na temat problemów związanych z przebaczeniem*
- II. „*Estetyka i etyka są tym samym*” (Ludwig Wittgenstein, *Traktat logiczno-filozoficzny*). *Czy zawsze można postawić znak równości pomiędzy tymi pojęciami? Rozważ zależność między nimi.*

Autorzy nadesłanych prac zmierzili się z tymi niełatwymi zagadnieniami moralno-filozoficznymi, a ponieważ ich tematyka wymagała poważnej refleksji, w tym roku większość uczestników wybrała formę eseju lub rozprawki do wyrażenia swoich poglądów. Zaskakują one dojrzałością i głębiokością przemyśleń, o czym za chwilę będą Państwo mogli się przekonać.

3. PRZEMÓWIENIA ZAPROSZONYCH GOŚCI

Tymczasem prosimy o zabranie głosu naszych szanownych gości. Jako pierwsza przemówi w imieniu prezydenta Miasta Wrocławia pana Jacka Sutryka pani Ewa Szczęch - dyrektor Wydziału Szkół Ponadpodstawowych i Specjalnych Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Prosimy o zabranie głosu w imieniu ks. Bartłomieja Polańskiego – Inspektora Inspektorii św. Jana Bosko we Wrocławiu księdza Mikołaja Wyczałka.

Zapraszamy pana Marka Drasa - prezesa Radiotechnika Marketing Spółka Z O.O. we Wrocławiu.

Dziękujemy za ciepłe, życzliwe i ważne dla nas słowa!

4. OGŁOSZENIE WYNIKÓW

Nadszedł moment na podsumowanie DZIEWIĘTNASTEGO DOLNOŚLĄSKIEGO KONKURSU LITERACKIEGO O LAUR ZŁOTEGO PIÓRA. Prace, które otrzymaliśmy, mieszczą w sobie niepowtarzalne bogactwo myśli. Są one przekonującym dowodem wrażliwości i przenikliwości uczniów dolnośląskich szkół oraz tego, jak wiele talentów kryją w sobie młodzi ludzie.

Zapraszamy do nas Jury konkursu, a o zabranie głosu prosimy profesor **Elżbietę Warulik – doświadczonego polonistę i wychowawcę, przewodniczącą jury**. Prosimy o słowa podsumowania.

Z ogromną przyjemnością odczytamy teraz listę **30 wyróżnionych uczestników konkursu**. Otrzymają oni dyplom oraz nagrodę książkową. Fundatorem nagród jest: Wydawnictwo Biały Kruk oraz Samorząd Województwa Dolnośląskiego.

Zapraszamy pierwszych wyróżnionych:

1. **Aleksiuk Nikola** – I Liceum Ogólnokształcące w Kłodzku
2. **Bahrynowski Maciej** – Zespół Szkół Logistycznych we Wrocławiu
3. **Baran Wiktoria** – Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Twardogórze
4. **Barul Pola** – I Liceum Ogólnokształcące w Kłodzku
5. **Bienkiewicz Alicja** – Sportowa Szkoła Podstawowa nr 72 we Wrocławiu
6. **Biernacki Kacper** – Liceum Ogólnokształcące w Górze
7. **Boryło Magda** – Sportowa Szkoła Podstawowa nr 72 we Wrocławiu
8. **Ćwik Amalia** – I Liceum Ogólnokształcące w Kłodzku
9. **Domagalski Bartosz** – Liceum Ogólnokształcące w Nowej Rudzie
10. **Dowiat Alicja** – II Liceum Ogólnokształcące w Bolesławcu

Zapraszamy kolejnych wyróżnionych:

1. **Dudek Natalia** – Liceum Ogólnokształcące w Trzebnicy
2. **Folcik Alicja** – Szkoła Podstawowa nr 65 we Wrocławiu
3. **Fulara Michał** – Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Bolesławcu
4. **Gala Aleksander** – I Liceum Ogólnokształcące w Kłodzku
5. **Grodzicka Daria** – Liceum Ogólnokształcące w Nowej Rudzie
6. **Jakubek Martyna** – Zespół Szkół Samochodowych i Budowlanych w Bolesławcu
7. **Kosik Aleksandra** – XIII Liceum Ogólnokształcące we Wrocławiu
8. **Krzyżanowski Filip** – SLO Wrocław
9. **Kulawik Milena** – Liceum Ogólnokształcące w Sycowie
10. **Mazur Julia** – II Liceum Ogólnokształcące w Oleśnicy

Prosimy o podejście kolejnych wyróżnionych:

1. **Mickiewicz Małgosia** – Akademickie Liceum Ogólnokształcące we Wrocławiu
2. **Nicoś Maja** – I Liceum Ogólnokształcące w Kłodzku
3. **Niewiadomska Zofia** – II Liceum Ogólnokształcące w Oleśnicy
4. **Piotrowska Maria** – X Liceum Ogólnokształcące we Wrocławiu
5. **Popek Magdalena** – II Liceum Ogólnokształcące w Bolesławcu
6. **Pudłowski Jakub** – Szkoła Podstawowa w Mysłakowicach
7. **Stępień Bartosz** – Szkoła Podstawowa w Mysłakowicach
8. **Świędrych Aleksandra** – Liceum Ogólnokształcące w Strzegomiu
9. **Unolt Ewa** – X Liceum Ogólnokształcące we Wrocławiu
10. **Wawrzyniak Alicja** – Akademickie Liceum Ogólnokształcące we Wrocławiu

Wysłuchajmy teraz fragmentu pierwszej nagrodzonej specjalnym wyróżnieniem pracy:

„Estetyka i etyka to dwie fundamentalne dziedziny filozofii, które w różnym wymiarze wpływają na nasze życie i sposób rozumienia świata. Choć na pierwszy rzut oka wydają się być odrębnymi dziedzinami, to nie mogą istnieć bez siebie i są nierozzerwalnie związane. „Dlaczego klasycy?” - pytał Herbert. Bo to oni najlepiej wiedzieli, jak ważna jest etyka, ale nie należy zaniedbywać tego, co jest kwestią smaku. Filozofowie greccy, tacy jak Platon, pokazywali, że piękno moralne jest równie ważne, co piękno wizualne. Platon uważał, że piękno moralne wynika z doskonałej harmonii duszy, którą osiąga się poprzez dążenie do ideału dobra. Powiedział: „co piękne musi być dobre”. Pięknie pod kątem moralnym postąpił Tukidydes, któremu w trakcie walk na wyspie Tazos nie udało mu się wrócić z odsieczą do Amfipolis, lecz ten godnie, bez żadnego sprzeciwu, przyjął karę wygnania z Aten. Wojownik pięknie postąpił, historia go doceniła. Etyka jest więc równocześnie pięknem duszy, które jest związane z cechami, takimi jak: honor, mądrość, odwaga czy sprawiedliwość”.

Specjalne wyróżnienie za wnikliwą analizę pojęcia etyki i estetyki na podstawie mitologii i filozofii starożytnej otrzymuje **Kamil Kubiczek z Zespołu Szkół Zawodowych im. Marii Skłodowskiej - Curie w Oleśnicy**. Gratulujemy! Uczeń w nagrodę otrzymuje czytnik e-booków ufundowany przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego, a także album ufundowany przez prezesa Dolnośląskiej Izby Rzemieślniczej Zbigniewa Ładzińskiego oraz Samorząd Województwa Dolnośląskiego .

III. Posłuchajmy fragmentu pracy laureata III miejsca:

„Głównym aspektem zależności między etyką i estetyką na płaszczyźnie pragmatycznej jest subiektywność i obiektywność w ocenie tych dziedzin. W społeczeństwie za poznanie dobra i piękna udział bierze subiektywizm oraz relatywizm. Twierdzę, że ludzie określają mniej lub bardziej trafne stanowiska. Mylić się muszą niektórzy lub wszyscy, bo gdyby prawda zależała od czegoś, nie mogłaby mieć żadnej wartości. Etyka i estetyka są postrzegane indywidualnie, ale na pewno takie nie są.

Również istotne będzie to, jakie uczucia wywołuje dana sytuacja i to, jak będzie się kształtować nasza interpretacja czy refleksja związana z nią. Oprócz poznania apriorycznego, istotne znaczenie pełni doświadczenie emocyjne. Emocje są swoiście subiektywne, a to utrudnia rozróżnienie, co jest postrzegane za piękne i dobre, a co jest faktycznie piękne i dobre. Obecnie jednak, często nie patrzymy na te wartości przez pryzmat pozytywnych czy negatywnych odczuć, a raczej przez wzniosłość jakichś idei lub dzieł sztuki takich jak np. totalitaryzm czy malarstwo Beksińskiego.

Bezpośrednio najważniejszym mianownikiem etyki i estetyki dla ludzi jest ich egzystencjalna wartość. Owe dziedziny są podstawami kultur i społeczeństw, które są materializowane za pomocą prawa, a także sztuki czy architektury. Są to też gwaranty stałości cywilizacyjnej przed pogrążeniem się ludzkości w entropii i degrengoladzie. Mogą także odpowiadać na pytanie „Jaki jest cel życia?” przez, chociażby, eudajmonię albo oddanie się tworzeniu sztuki”.

To fragment eseju **Kacpra Bobeły, ucznia Technikum nr 13 im. Marii Dąbrowskiej we Wrocławiu – zwycięzcy III miejsca w konkursie**. Nagrodą dla Kacpra jest: tablet oraz album ufundowany przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego, jak i książka ufundowana przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego. Zapraszamy Kacpra po odbiór nagrody.

Posłuchajmy fragmentu pracy laureata II miejsca:

„Kalokagatia to pojęcie greckie, które łączy piękno z moralnością. Odnosi się do starożytnej idei, według której prawdziwe piękno jest związane z wewnętrzną doskonałością. Kalokagatia podkreśla integralność piękna cielesnego z cnotą, sugerując, że tworzą one pełnię człowieczeństwa – piękny i dobry.

Współczesny klasycyzm, obecny w dziełach poetów, takich jak Zbigniew Herbert i Czesław Miłosz, charakteryzuje się sięganiem do uniwersalnych wartości i wzorców, łącząc estetykę z etyką. W „Potędze smaku” Herbert sugeruje, że prawdziwe wyczucie piękna jest kwestią smaku, gustu estetycznego, ale łączy się też z wyborem wartości moralnych, co odnosi się zarówno do estetyki, jak i etyki: „lecz w gruncie rzeczy była to sprawa smaku (...)w którym są włókna duszy i chrząstki sumienia”². Odrzucenie socrealistycznej poetyki przez Herberta było zatem nie tylko buntem wobec zakłamania, zniewolenia, wyborem natury etycznej, ale też wiązało się z klasycznym wyczuciem piękna, gustem estetycznym. W „Piosence o porcelanie” Miłosz symbolicznie określa piękno, jako tytułową porcelanę — coś subtelного, kruchego, jako tradycyjne piękno. Jednak podmiot liryczny, bolejąc nad filiżankami zgniecionymi przez czołgi, ma na myśli nie tylko ich piękno zewnętrzne, zniszczone przez wojnę, ale przede wszystkim spustoszenie moralne, chaos w świecie wartości: „Niczego mi, (...) Tak nie żal jak porcelany”³. Jest to zatem głębsze, klasyczne rozumienie piękna. W swoich wierszach zarówno Herbert, jak i Miłosz, podkreślają, że prawdziwe piękno współbrzmi z postawą moralną, zyskuje przez to duchową głębię. Choć pojęcia estetyki i etyki są tak złożone, to literatura zawsze będzie je zgłębiać, pozwalając one pełniej poznać tajemnicę człowieka, zdefiniować człowieczeństwo i trudno o nich nie rozmyślać...”.

Autorem pracy, któremu jury przyznało **II miejsce, jest Emilia Mikołajczyk uczennica II Liceum Ogólnokształcącego im. Janusza Korczaka w Bolesławcu.**

Emilia w nagrodę dostaje album i aparat fotograficzny ufundowany przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego, a także książka ufundowana przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego. Gratulujemy! Zapraszamy Piotra na scenę.

Wysłuchajmy ze szczególną uwagą fragmentu zwycięskiej pracy:

„Współcześnie to, co jest uznawane za estetyczne, może się różnić w zależności od kultury i kontekstu społecznego. Coś, co jest akceptowalne estetycznie w jednej społeczności, może być uznawane za niemoralne w innej.

Dzisiejsza sztuka często podkreśla indywidualność twórcy i jego prawo do wyrażania siebie. Artysta może celowo łamać pewne etyczne granice, aby wywołać reakcje lub zmusić do refleksji. Jednak równocześnie pojawia się pytanie, czy istnieją granice, które nie powinny być przekroczone ze względu na społeczne normy czy etyczne wartości.

Aby rozważyć wzajemne zależności estetyki i etyki należy dostrzec różnicę między fascynacją a pożądaniem, chorym wręcz ubóstwianiem elementów sztuki, które wykracza stanowczo ponad moralność. Należy wychwycić moment, kiedy ponad dobro jednostki czy całej społeczności stawiana jest finezja sztuki, pozornie uznawanej za wybitne osiągnięcie.

Współcześnie granica między tym co estetyczne, a tym co etyczne zaczyna się mocno zacierać. Sztuka bardzo często ma szokować, nierzadko sprowokować. To sprawia, że wizja sztuki jest bardzo niejednoznaczna, co doprowadza często jej odbiorę jak i twórcę do różnych sprzeczności zarówno w interpretacji jak i przekazie dzieła. To wszystko wprowadza dodatkową warstwę złożoności w ocenie, czy estetyka i etyka mogą być tym samym”.

Pierwsza nagroda to laptop ufundowany przez pana Marka Drasa, dyrektora Radio Technika Marketing Spółka Z O.O., która jest najstarszą firmą elektroniczną we Wrocławiu i w Polsce założoną przez byłych pracowników wileńskiej fabryki radioodbiorników Elektret. Kolejna, najznamienitsza nagroda tegorocznego konkursu, to Złote Pióro ufundowane przez ks. Inspektora Bartłomieja Polańskiego, a także album ufundowany przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego.

Wszystkie te nagrody otrzymuje **zwycięzcy XIX DOLNOŚLĄSKIEGO KONKURSU LITERACKIEGO O LAUR ZŁOTEGO PIÓRA: Agata Tomaszewska uczennica Salezjańskiego Liceum Ogólnokształcącego we Wrocławiu.**

Serdecznie gratulujemy i zapraszamy Agatę!

6. ZAKOŃCZENIE

Oficjalna część uroczystej Gali XIX Dolnośląskiego Konkursu Literackiego o Laur Złotego Pióra powoli dobiega końca. Prosimy zatem o zabranie głosu dyrektora Zespołu Szkół Salezjańskich DON BOSCO we Wrocławiu ks. Jerzego Babiaka oraz dyrektora Wrocławskiego Gościa, którzy oficjalnie zakończą tegoroczny konkurs. Już teraz zapraszamy do zapoznania się z relacją XIX edycji konkursu na stronie internetowej www.zlote-pioro.pl Zapraszamy!

Szanowni Państwo, za nami sporo emocji i wrażeń, na koniec zapraszamy do wysłuchania jeszcze kilku ostatnich piosenek naszego gościa Lecha Janerki. My już się z Państwem żegnamy. Do zobaczenia za rok!